

AIKA: 13.9.2017 klo 13.00-15.00

Paikka: Senaatti-kiinteistöt, Lintulahdenkatu 5, Helsinki

Läsnä: Jari Auer, puheenjohtaja
Riikka Latva-Somppi, skype-yhteys/puhelinyhteys
Siukku Nurminen
Paavo Paunu
Tuomo Rainio
Nora Tapper
Henri Terho, sähköposti
Annu Vertanen, skype-yhteys/puhelinyhteys
Eija Aarnio, sihteeri

Asiantuntijoina: Maarit Hiltunen, hankepäällikkö, UM; Jaana Teckenberg, suurlähettiläs, Suomen Irlannin suurlähetystö, UM, skype-yhteys

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Kilpailusääntöjen ja kilpailuohjelman tarkastaminen

Luettiin kilpailusäännöt ja kilpailuohjelma.

Todettiin, että kilpailu oli avoin kaikille Suomessa sijaitsevien oppilaitosten opiskelijoille (voimassa oleva opinto-oikeus keväällä 2017). Opiskelijoiden toivottiin muodostavan 2-5 henkilön yhteistyöryhmiä, joilla on mahdollisuus lähteä toteuttamaan teosta Dubliniin, myöhemmin tarkemmin sovittuna aikana syksyllä 2017. Työryhmän jäsenten ei tarvinnut olla samasta oppilaitoksesta.

3 Ehdotusten kirjaaminen

Kirjattiin määräaikaan mennessä saapuneiksi 20 edotusta seuraavilta nimimerkeiltä:

001 "Pala Suomea"

002 "Kukkilintu"

003 "Mantu"

004 "Kiukahat"

005 "Smarks"

006 "Rose" / "Metsä"

007 -

008 "Tonnin tiimi" / Räsymatto

009 "TinTinTina" / Forging memories

010 Meduusa94 / Hauta

011 Dublin17 / Peilityyni

012 AnArch / Nousu

013 Rauni

014 Räsymatto
015 Sotkan munat
016 Keko
017 Aitta
018 -
019 Distant scribbles
020 -

4 Kilpailuehtojen täyttäminen ja mahdollisten vaurioiden toteaminen

Todettiin, että kolme ehdotusta jouduttiin hylkäämään, koska ne eivät täyttäneet kilpailuohjelmassa asetettuja vaatimuksia (nro:t 007, 018 ja 020). Kaksi ehdotusta oli nimetty kilpailijoiden oikeilla nimillä. Yhden ehdotuksen sisään jätetty materiaali ei ollut kilpailuohjelman ohjeiden mukainen.

5 Yleisarvostelu

Valtion taideteostoimikunnan, ulkoministeriön ja Suomen Irlannin-suurlähetystön tarkoituksena on juhlistaa Suomen valtion 100-vuotista itsenäisyyttä kutsumalla opiskelijaryhmiä taidekilpailuun. Kilpailulla pyritään löytämään ehdotus ulkotaideteokseksi Suomen Irlannin-suurlähettilään residenssin sisäpihalle Dubliniin.

Dublinissa sijaitseva Suomen suurlähettilään virka-asunto on valmistunut vuonna 1912 ja edustaa aikakautensa arkkitehtuuria ja sitä ympäröi iso puutarha. Vuonna 2016 residenssin takapihalle sijaitsevan puutarhan laajalle nurmikentälle istutettiin seitsemän koivua lisäämään kiinteistön suomalaista ilmettä. Puut ovat muodostelmassa, jonka keskelle voidaan sijoittaa suomalainen ulkotilateos markkeeraamaan maamme satavuotista itsenäisyyttä vuonna 2017. Puutarha näkyy sekä residenssin ikkunoista että patiolta. Teos ei tule näkymään suoraan kadulle.

Ulkotilateoshankkeen tavoitteena on lisätä residenssikiinteistön suomalaisuutta ja tuoda muotoiluamme esille Dublinissa. Teoksen toivotaan heijastelevan kestävästä kehityksestä ja ottavan huomioon myös Irlannin vaativat sääolosuhteet. Koska puutarha on valaistu, teoksen näkyvyyttä voidaan pimeinä vuodenaikoina korostaa tarkoituksenmukaisella kohdevalolla. Kyseeseen ei kuitenkaan voi tulla varsinainen valoteos. Myöskään ääniefektit eivät ole mahdollisia.

Palkintolautakunta pitää kilpailun kokonaistulosta ilahduttavan monipuolisena. Ehdotusten esitystekninen taso on korkea. Ehdotukset ovat perusideoiltaan kekseliäitä. Arvostelussa kiinnitettiin huomiota ehdotusten taiteellisuuteen, ajanmukaisuuteen, kestävästä kehityksestä mukaisiin ratkaisuihin sekä toteutus- ja kehityskelpoisuuteen. Ehdotukset ottavat huomioon puutarhan laajan nurmikentän ja siihen istutetut seitsemän koivua. Ehdotusten teemat käsittelevät oivaltavasti suomalaisuutta ja halua tuoda muotoiluamme eri näkökulmista esille. Myös Irlannin vaativat sääolosuhteet otetaan huomioon materiaalivalinnoissa.

Ehdotuksia tuli yhteensä 20, joista kolme hylättiin.

Asiantuntijoina arvostelutyössä ovat toimineet hankepäällikkö Maarit Hiltunen ja Suomen Irlannin suurlähettiläs Jaana Teckenberg Ulkoministeriöstä.

Teoskohtaiset arvioinnit

Merkittiin teoskohtaisiksi arvioinneiksi seuraavaa:

001 ”Pala Suomea”

Palkintolautakunta pitää ehdotusta isänmaallisena, joka huomioi Suomi-teeman ajatuksellaan ja materiaaleiltaan. Ajatus siirtää palanen peruskalliota toiseen maahan on sinänsä oivaltava ja sopii hyvin suurlähetystön yhteyteen. Ehdotus on kuitenkin jäänyt idea-asteelle, eikä toteutustavoista ja -kustannuksista ole realistista arviota. Ehdotuksessa esitetään vaihtoehtoisia tapoja lisätä teokseen elementtejä. Tarjotut kehitysideat eivät kuitenkaan korjaa teoksen puutteita, vaan ennemminkin korostavat niitä. Kokonaisuudessaan teos on synkähkö: Suomi suorakaiteenmuotoisessa kivirakennelmassa tuo mieleen hautakiven.

002 ”Kukkilintu”

Palkintolautakunta pitää teoksen tavasta tuoda hausvasti yhteen kansanperinteen, naisten käsityötaitot, karjalaisen symboliikan ja uuden teknologian nykyaikaisen keinoin. Toteutus on raikas ja leikkisä. Vuodenajat on huomioitu ja punainen toimii puutarhan vaihtuvassa värimaailmassa. Veistokset toimivat itsenäisesti ja heräävät eloon pimeänä aikana/ajastetusti. Animaation lisääminen on oivaltava ajatus, mutta sen toteuttaminen ulkotilaan on haastava. Teoksen mahdollisessa toteutuksessa tulee uudelleen arvioida projisoinnin tarpeellisuutta kokonaisuudessa. Projisointi lisää teoksen käyttöä läpi vuorokauden, mutta vaikuttaa irralliselta, eikä sen sisältöä ole kyllin selkeästi ehdotuksessa kuvattu. Teokselle voisi soveltaa elinkaariajattelua. Sijoittelu vaikuttaa keskeneräiseltä, mutta löytäneen linjansa paikan päällä kuten ehdotuksessa annetaan ymmärtää.

003 ”Mantu”

Palkintolautakunta pitää teoksen vahvuutena sen tapaa yhdistää hienosti suomalaisen perinnerakentamisen, muotoilun ja maiseman. Se tukee ajatusta suomalaisen muotoilun selkeydestä, yhteydestä luontoon ja oivaltavasti materiaalien käytöstä. Ehdotuksessa on huomioitu ympäristö ja ajan vaikutus teoksen materiaaleihin. Kuparipäre materiaalina ja maaston muokkausta pidetään hyvänä ajatuksena, mutta kuparipäreallaan muoto jää keskeneräiseksi. Yhteyttä maataiteeseen pidetään ansiokkaana. Kirjavassa ympäristössä teoksen muotokieli saattaa vaikuttaa jopa liian vaatimattomalta tai mitäänsanomattomalta. Toisaalta teoksessa voi viehättää myös sen yksinkertaisuus ja vahva asettuminen maastoon. Huomaamaton maisemallinen ele kyseenalaistaa perinteisen ajatuksen veistoksesta. Teos kestää aikaa ja on huollettavissa normaalin puutarhan hoidon yhteydessä.

004 ”Kiukahat”

Palkintolautakunta pitää teoksen tavasta nostaa hienosti perisuomalaisen saunomisen esille. Teoskokonaisuutta pidetään kuitenkin keskeneräisenä. Aiheen valinta ja kulttuurillinen yhteys on kirjallinen eikä kovin kantava. Havainnekuvien perusteella

kokonaisuudesta jää hajanainen vaikutelma, ja teoksen sijoittelu tontille jää perustelematta. Myös teoksen mittasuhteet tuntuvat olevat liian suuret pihaan nähden ja teososien, painavan elementin nosto kevyen kannattamaksi ei vakuuta. Olisiko teokselle nurmikentän sijaan toimivampi perusta kivetys?

005 "Smarks"

Palkintolautakunta pitää teosta perinteisenä veistosehdotuksena, jonka vahvuutena on lumme-aihe. Ehdotus hyödyntää perinteistä käsitystä puutarhaveistoksesta. Teoksen symboliikka tai materiaalivalinnat eivät tue ajatusta suomalaisuuden esiin tuomisesta. Toteutuksen materiaalivalinta (pleksi) tai muotokieli ei vaikuta loppuun asti ajatellulta. Materiaali tuntuu liian kevyeltä ja ilmavalta, lähes litteältä ja ei-veistokselliselta. Teos ei hallitsisi puutarhan tilaa.

006 "Rose" / "Metsä"

Ehdotus metsän merkityksellisyyden kokemisesta 3-d tulostetulla muovimetsällä keinonurmen keskellä on ristiriitaisuudessaan houkutteleva. Teoksessa metsä nähdään kaatuneina puina ja lahoavina kantoina. Metsän vähemmälle huomiolle jäävät elementit on nostettu teoksen keskiöön kiitettävästi. Materiaalin valinta ja aihe ovat vahvassa kontrastissa keskenään, mikä on taiteellisesti kunnianhimoinen asetelma. Toteutus pienine terävine yksityiskohtineen materiaalilla, jonka säänkestävyyttä ei ole varmistettu ei kuitenkaan vahvasta teoksen ideaa ulkoveistoksena. Teos on hankalasti ylläpidettävä eikä elinkaariajattelu pelasta sen puutteita, vaan korostaa kestävän kehityksen ajatuksen vastaisuutta. Teos saattaisi toimia paremmin sisätilassa, ei orgaanisessa ympäristössä.

007 -

008 "Tonnin tiimi" / Räsymatto

Palkintolautakunta pitää teosta kekseliäänä ja hauskana työnä, joka haastaa monumentaalista veistoperinnettä. Ehdotus tuo esiin suomalaisuutta perinteiden vaalimisen ja kodikkuuden kautta. Vuorottelemalla betonia ja luonnonmateriaaleja on onnistunut yhdistelmä. Teos asettuu hyvin puistomaiseen ympäristöönsä. Hapsut aiheuttavat kuitenkin vaaran pehmeällä nurmikolla. Betonisessa matossa on räsymaton tuntua ja struktuuria. Muotokieltä tulisi kehittää kuitenkin jatkossa. Huolellisesti toteutettuna ei vähennä pihan käyttömahdollisuuksia. Teos näkyy rakennuksesta ja takapihalta, ja sitä voidaan korostaa valaisulla. Idea matosta on käytetty julkisessa taiteessa viime vuosina. Teoksessa nähdään aineksia uudenaikaiseen maataiteen teokseen. Tekijöiden vahvuutena nähdään selkeää ymmärrystä ehdotuksensa sisällöstä ja sen teknisestä toteutuksesta.

009 "TinTinTina" / Forging memories

Palkintolautakunta pitää teosta toiminnallisena "veistoksena", jonka toteutuksessa näkyy suomalaisen designin vaikutus. Ajatus suomalaisen elämyksen tuottamisesta taideteoksena on hieno. Vaikka materiaalivalinnat ovat toimivia, toteutus tuo mieleen

kirkollisen alttarin ja antaa synkän vaikutelman. Toimivuus ulkoveistoksena ei vakuuta. Tinanvalu ympäristönäkökohdista on kyseenalainen perinne. Kokonaisuuden taiteelliset arvot jäävät vähäisiksi funktionaalisuuden korostuessa. Idealtaan kiinnostava kokonaisuus ei mielestämme sovi kovinkaan hyvin kilpailun tavoitteisiin, ulkotilaan soveltuvalta teokselta. Myös ylläpito ja opastuksen järjestäminen ovat haasteellisia. Palkintolautakunta pitää kuitenkin teoksen yhteisöllisestä ja sosiaalisesta aspektista.

010 Meduusa94 / Hauta

Palkintolautakunta pitää teosta omaperäisenä ja kantaaottavana. Toteutus on suunniteltu hyvin ulkotilaan sopivista ja kauniisti iästyvistä (Corten) materiaaleista. Kuitenkaan pleksin materiaaliominaisuuksia ei ole hyödynnetty. Ajatus ydinkatastrofia symboloivasta teoksesta on synkkä, eikä tue satavuotiaan Suomen juhlistamista. Ehdotukseen olisi toivonut rohkeampaa ja pidemmälle vietyä toteutusta.

011 Dublin17 /Peilityyni

Palkintolautakunta pitää ajatusta puutarhan nostamisesta teoksen keskiöön hienona. Teos ei kilpaile puutarhamiljöön kanssa vaan paremminkin heijastaa kauniisti ympäristöään ja pyrkii moninkertaistamaan näkymän. Ehdotuksen tekninen toteutus on vastoin ideaansa monumentaalinen ja levoton. Teos olisi voinut olla kevyempi ja yksinkertaisempi. Materiaaliratkaisut ulkoteoksessa eivät täysin vakuuta. Elämyksellinen tila lieriön sisään astuttaessa vaikuttaa hienolta.

012 AnArch / Nousu

Idea pitkospuista ja koivumetsän kasvustosta on kaunis ja kestävä. Joutsenet lennossa on aiheena kliseinen. Tekniset ratkaisut kuvasympoliikan esiintuomiseen eivät vakuuta. Havainnekuvat eivät anna oikeaa kuvaa suunnitellusta toteutuksesta. Tällä suunnitelmalla tekijöiden toivoma vaikutelma ei näytä toteutuvan. Näkökulman rajaaminen ulkotilassa ei ole perusteltua. Pleksi on teoksessa vallitseva materiaali, maalaus jää toissijaiseksi. Nähtiin myös, että teos olisi altis likaantumiselle. Teoksen sijoittelu ja siihen liittyvä maisemointi vaikuttavat epäselviltä.

013 Rauni

Idea pyhästä pihlajasta linkittyy hyvin suomalaiseen kansanperinteeseen. Palkintolautakunta pitää teoksen taiteellisia pyrkimyksiä kuitenkin vaatimattomina. Kokonaisuudesta jää hajanainen ja keskeneräinen vaikutelma. Myös taiteellisesta sisällöstä ei saa kiinni. Teoksen yhteys lähtökohtana olevaan pihlajapuuhun jää epämääräiseksi.

014 Räsymatto

Palkintolautakunta katsoo, että julkisestakin taiteesta tuttua räsymatto-teemaa on ehdotuksessa käsitelty raikkaasti. Teoksen pysty muoto tuo mieleen mattolaiturit ja matonkuivauspaikat. Polveilu maastossa tuo mieleen maton liikkeet, elämän kulun ja

polun. Emaloitu teräs on vanha, mutta julkisessa taiteessa raikas tekniikka. Teoksen vertikaalit linjat ovat vuoropuhelussa puutarhan kanssa. Puutarha veistoksena teos tarjoaa leikkipaikan lapsille ja houkuttaa vieraita kulkemaan teoksen ympäri. Toisaalta kuva räsymatosta voi jäädä kuvaksi, josta räsymaton fyysinen, pehmeän karhea tunnelma ei välity. Labyrinttimainen muuri ei tunnu perustellulta ratkaisulta keskelle suurlähetystön puutarhaa. Yksinkertaisempi muoto olisi saattanut antaa matolle voimaa. Teoksen valmistuskulut voivat olla kalliita.

015 Sotkan munat

Palkintolautakunta pitää ehdotusta vahvasti värien varaan rakentuvana teoksena, joka on kepeä yhdistelmä perinteistä kiviveistosta ja leikkisyyttä. Materiaaliksi valittu betoni tuo kokonaisuuteen keinotekoisuuden ja jäljittelyn vaikutelman. Ehdotuksella on nähtävästi haettu ajatusta toiminnallisesta veistoksesta. Yksittäisten ”kivien” muotokieli on sattumanvaraista ja kokonaisuuden idea jää perustelematta. Teoksen kappaleiden muodot eivät palkintolautakunnan mukaan välitä ajatusta munista tai veden hiomista kivistä.

016 Keko

Palkintolautakunta pitää ehdotuksen vahvuutena sitä, että materiaalit ja tuotanto ovat pitkälle suunniteltuja. Modulaarisuus ja toteutuksen lopullinen muoto jättää toivomisen varaa, oliko kyseessä keko vai pikemminkin jokin kasvi? Seinäreliefinä esitetty teos kasvaa kauniisti rakennuksen seinästä. Ehdotuksessa olisi voinut huomioida paremmin pihapiirin kokonaisuutena ja mahdollisesti toteuttaa laattakuvion useassa eri muodoissa laajemmalla alueella. Varsinainen teokselle osoitettu paikka jää ehdotuksessa käyttämättä.

017 Aitta

Palkintolautakunta pitää ehdotuksen lähtökohtaa kiehtovana ja sympaattisena. Pieni harmaa aitta puun nokassa edustaa suomalaista puuosaamista ja kansanluonteeseemme liittyvää sitkeyttä. Teos toimii kiinnostavalla tavalla irrallisena elementtinä suurlähettilään residenssin miljöössä. Materiaalien yksioikoinen valinta jättää toivomisen varaa ja lopullinen sijoittaminen luonnonpuuhun tekee lopputuloksesta hieman vaatimattoman oloisen. Kahden puulajin värierot ovat mielenkiintoiset, mutta toimivatko värit enää tasoittuneena, harmaantuneena? Havainnekuvassa teoksen toteutus näyttää pihapiiriin suhteutettuna liian suurelta ja hallitsevalta. Teoksen sijoittelu suhteessa työn luonteeseen nähden näyttäytyy ristiriitaiselta. Toimisiko teos paremmin syrjemässä kuin paraatipaikalla, keskellä nurmikenttää?

018 -

019 Distant scribbles

Palkintolautakunnan mielenkiinnon herättää teoksen kiinnostava ja käsitteellinen

lähtökohta, mutta toteutuksen arviointi jää hataralle pohjalle. Ajatuksena se tuo hienosti esille suurlähetystöjen idean kommunikoinnista, eri kielistä ja niiden läsnäolosta toisilleen. Teoksen ulkoasu jää ehdotuksessa hieman epäselväksi. Tahallista tai ei, hakemuksen teksti on pääosin tunnistamattomaksi muokattua tekstiä. Itse teos vaikuttaa kuitenkin omituisuudessaan kiehtovalta.

020 -

7 Voittajasta päättäminen

Teosehdotuksista valitaan yläluokkaan seuraavat kilpailuehdotukset: 002 "Kukkilintu"; 003 "Mantu"; 008 "Tonnin tiimi /Räsymatto"; 015 "Sotkan munat".

Palkintolautakunta päättää yksimielisesti, että 1. sijalle asetetaan ehdotus n:o 008 "Tonnin tiimi/Räsymatto", 2 500 euroa. Lisäksi päätetään jakaa kolme kunniapalkintoa seuraaville ehdotuksille n:o 002 "Kukkilintu", 1 000 euroa; n:o 003 "Mantu" ja n:o 015 "Sotkan munat" 250 euroa kumpikin sekä kunniamaininta ehdotukselle n:o 017 "Aitta".

8 Palkitun ehdotuksen toteuttaminen

Päätetään, että lähdetään neuvottelemaan voittajan kanssa teoksen toteutuksesta.

9 Nimimerkkikuoren avaaminen

Avataan 1. sijalle asetetun ehdotuksen nimimerkkikuori ja todetaan, että nimimerkki n:o 008 "Tonnin tiimi/Räsymatto" kuuluu opiskelijaryhmälle, johon kuuluvat: Arja Kärkkäinen Taideyliopiston Kuvataideakatemiasta ja Sanna Atti Helsingin Yliopiston Ympäristötieteiden laitoksesta.

Kunniapalkinnon saaneiden ehdotusten nimimerkkikuoret myös avataan.

Kunniapalkinnon saavat ryhmät n:o 002 "Kukkilintu" (Enni Vekkele ja Nunu Raatikainen Saimaan ammattikorkeakoulusta); n:o 003 "Mantu" (Elka Lupunen, Ella Müller ja Sonja Äärilä Aalto-yliopiston Arkkitehtuurin laitoksesta); n:o 015 "Sotkan munat" (Heikki Myllyniemi ja Kaarina Tammisto Aalto yliopistosta).

Myös kunniamaininnan saaneen ehdotuksen nimimerkkikuori avataan. Kunniamaininnan saa n:o 017 "Aitta" (Jaakko Levee ja Markus Koistinen Aalto yliopistosta).

10 Tulosten julkistaminen ja näyttelystä päättäminen

Kilpailun tulokset julkistetaan maanantaina 18.9.2017 klo 13 Senaatti-kiinteistössä, Monitoimitila B, Lintulahdenkuja 4, Helsingissä, jossa kaikki ehdotukset ovat näytteillä 29.9.2017 saakka. Kilpailun voittajat julkistetaan myös internetissä 18.9.2017 www.valtionaideteostoimikunta.fi.

11 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päättää kokouksen klo 15.00.

Vakuudeksi

Puheenjohtaja

Jari Auer

Sihteeri

Eija Aarnio

Riikka Latva-Somppi

Siukku Nurminen

Paavo Paunu

Tuomo Rainio

Nora Tapper

Henri Terho

Annu Vertanen